

(mokykla)

_____ klasės (grupės) _____ specialybės mokinio (-ės)

(vardas ir pavardė)

MUZIKOLOGIJA

II egzamino dalis

Muzikos istorijos testas

Mokyklinio brandos egzamino užduotis
(pagrindinė sesija)

2023 m. birželio 27 d.

Trukmė – 50 min.

NURODYMAI

- Muzikos istorijos testą sudaro trys užduotys. Muzikos kūrinių ištraukų skambėjimo tvarka nurodyta kiekvienoje užduotyje.
- Žvaigždute (*) pažymėti klausimai skirti kandidatams pagal muzikos teorijos pagrindinį branduolio dalyką. Kandidatams pagal atlikėjo raiškos ir garso režisūros pagrindinį branduolio dalyką jų atlikti nebūtina, tačiau teisingai atsakius į šiuos klausimus galima gauti papildomų taškų.
- Dviem žvaigždutėmis (**) pažymėti klausimai skiriami tik kandidatams pagal muzikos teorijos pagrindinį branduolio dalyką. Jie, atsakę į šiuos klausimus, gali gauti papildomų taškų. Kandidatų pagal atlikėjo raiškos ir garso režisūros pagrindinį branduolio dalyką egzamino darbuose atsakymai į šiuos klausimus nevertinami.
- Atlikdami užduotis su pateiktais atsakymų variantais, teisingus atsakymus žymėkite apvesdami atitinkamas raides. Jeigu savo pasirinkimą keičiate, perbraukite ankstesnį ir aiškiai pažymėkite kitą pasirinktą atsakymą. Jeigu pažymėsite daugiau atsakymų, negu yra teisingų, už kiekvieną pažymėtą neteisingą atsakymą prarasite tašką.
- Visame teste už 50 proc. (ir daugiau) teisingai parašytų kompozitorių vardų ir pavardžių originalo kalba skiriamas vienas papildomas taškas.
- Visame teste už 50 proc. (ir daugiau) teisingai parašytų tikslių kūrinių pavadinimų ir papildomą informaciją skiriamas vienas papildomas taškas.
- Rašykite tik jums skirtose vietose, nerašykite vertintojų įrašams skirtose vietose. Atlikdami testą, galite naudotis pieštuku ir trintuku, tačiau galutinius atsakymus užrašykite **tik juodai rašančiu** rašikliu. **Vertinami tik rašikliu pažymėti ir (ar) parašyti atsakymai.**

VERTINIMAS

Taškų suma už muzikos istorijos testą	
--	--

Vertinimo komisijos pirmininkas _____
(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

(II) _____
(parašas, vardas ir pavardė)

1 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės muzikos kūrinių fragmentai. Klausydamiesi jų atlikite užduotis. Muzika skambės po vieną kartą.

1.1.* Parašykite skambėjusių kūrinių kompozitorių vardus ir pavardes, kūrinių žanrus ir pavadinimus, įvardykite kūrinio (ciklo) dalį arba numerį.

<i>Nr.</i>	<i>Kompozitoriaus vardas, pavardė</i>	<i>Kūrinio žanras</i>	<i>Kūrinio (arba ciklo) pavadinimas</i>	<i>Kūrinio (ciklo) dalis (numeris)</i>
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.*				

24 taškai (+ 4*)

1.2.(*) Užpildykite lentelę. Įvardykite kūrinio autorių, žanrą. Priskirkite kiekvienam kūrinii tinkamą epochą ir įrašykite ją žyminčią raidę.

A Viduramžiai
B Renesansas
C Barokas

D Klasicizmas
E Romantizmas (XIX amžius)
F XX amžius

<i>Kompozitorius</i>	<i>Žanras</i>	<i>Kūrinio pavadinimas</i>	<i>Epocha</i>
		„Kvintų kvartetas“ d-moll	
		„Popiežiaus Marcelio mišios“	
		„Pavasaris“ (iš ciklo „Metų laikai“)	
		„Tilio Oilenspygelio išdaigos“	

12 taškų

1.3. Pažymėkite savybes, būdingas XVIII amžiaus II pusės muzikai.

A homofonija
B polifonija
C kontrapunktas
D monodija
E skaitmeninis bosas
F funkcinė harmonija

G mažoro ir minoro dermės
H senosios diatoninės dermės
I šokių siuita
J trijų dalių reprizinė forma
K menuetas
L simfonija

6 taškai

1.4.* Pagal pateiktus apibūdinimus įvardykite kompozitoriaus vardą ir pavardę, kūrinio žanrą ir pavadinimą.

A Šio žanro kūrinius kompozitorius rašė išimtinai anglų kalba, nors gimė Vokietijoje, o operas kūrė pagal itališkus libretus. Kūrinyje pasakojama biblinė istorija apie stipruolį, kurio galia slypėjo jo plaukuose. Vienas žinomiausių šio kūrinio numerių – pagrindinio veikėjo arija, dainuojama jam praradus regėjimą.

Kompozitorius, kūrinio žanras ir pavadinimas:

- B** Penkių valandų trukmės kompoziciją sudaro keturi veiksmai. Tai pirmasis, bet ne vienintelis šio žanro kūrinys amerikiečių kompozitoriaus kūryboje. Kūrinyje nėra nuoseklaus siužeto, tačiau pavadinimas nurodo į vieną žymiausių XX amžiaus mokslininkų. Kūrinio muzikai būdingos daugybę kartų kartojamos diatoninių melodijų frazės, konsonantinė harmonija, repetityvinės ritmo struktūros.

Kompozitorius, kūrinio žanras ir pavadinimas:

_____

6 taškai*			
-----------	--	--	--

1 užduoties taškų suma (maks. 42 (+ 10*))			
---	--	--	--

2 užduotis

Atlikite užduotį. Ji nesiejama su skambančia muzika.

2.1. Prie nurodytų sąvokų įrašykite raides, žyminčias šioms sąvokoms tinkamus apibūdinimus.

Styginių kvartetas: _____

Trio: _____

A trijų atlikėjų ansamblis

B keturių atlikėjų ansamblis

C penkių atlikėjų ansamblis

D sudėtinės trijų dalių formos pirmoji dalis

E sudėtinės trijų dalių formos vidurinioji dalis

F muzikos kūrinio žanras

G sonatinio ciklo forma parašytas kūrinys ansambliui

H siuitinio ciklo forma parašytas kūrinys ansambliui

7 taškai			
----------	--	--	--

2.2.* Įrašykite praleistus faktus.

Derinant instrumentus grynosiomis kvintomis, tarp enharmoniškai vienodų garsų susidaro garso aukščių skirtumas, vadinamas _____. Siekiant išlyginti šį aukščio skirtumą, naudojama _____.

(muzikos reiškinių pavadinimas)

naudojama _____, dėl jos muzika skamba vienodai darniai grojant bet kuria tonacija. Ši derinimo technika įsigalėjo _____

(muzikos reiškinių pavadinimas)

epochoje, o vienas pirmųjų ir žymiausių kūrinių, kuriame demonstruojama galimybė kurti visose tonacijose, yra _____

(epocha)

_____. Jį sudaro _____

(kompozitorius)

_____. Jį sudaro _____

(muzikos kūrinio pavadinimas)

(skaičius)

preliudai ir fugos visomis tonacijomis, kurios išdėstytos _____,
 (tonacijų išdėstymo principas)
 pradedant C-dur.

Sekdamas savo pirmtaku, vokiečių kompozitorius _____
 (kompozitorius)

1942 metais sukūrė šiuolaikinį tokio fugų ciklo atitikmenį ir pavadino jį _____.
 (muzikos kūrinio pavadinimas)

Tonacijos šiame cikle neturi mažoro ar minoro požymių, todėl ciklą sudaro tik _____ fugų.
 (skaičius)

10 taškų*			
-----------	--	--	--

2.3.* Nustatykite pateiktų muzikos pavyzdžių faktūrų tipus. Lentelėje prie kiekvieno kūrinio įrašykite tinkamą faktūros tipą žyminčią raidę.

A monodija (monofonija)

B homofonija

C polifonija

1.		
2.		
3.		

3 taškai*			
-----------	--	--	--

2.4.* Pagal pateiktą apibūdinimą nustatykite muzikos žanrą.

- A** Polifoninės muzikos žanras, pagrįstas vienos ar kelių temų imitavimu tam tikra tvarka skirtinguose (dažniausiai – visuose) balsuose. Šio žanro kūriniai skirstomi pagal balsų bei temų skaičių. Atsiradęs XVII amžiuje, šis polifoninės muzikos žanras suklestėjo baroko epochoje. Tokio žanro kūrinių yra sukūręs ir M. K. Čiurlionis.

Muzikos žanras: _____

- B** Ankstyvieji šio žanro kūriniai pasižymėjo improvizaciškumu. Net ir baroko epochoje jie neretai buvo atliekami kaip įžanga prieš kitą kūrinį. Visiškai savarankiškomis pjesėmis šio žanro kūriniai tapo romantikų kūryboje. Tokio žanro kompozicijas kurti mėgo daugelis XIX ir XX amžiaus pradžios kompozitorių, tarp jų F. Chopinas, C. Debussy, M. K. Čiurlionis.

Muzikos žanras: _____

2 taškai*			
-----------	--	--	--

2 užduoties taškų suma (maks. 7 (+15*))			
--	--	--	--

3 užduotis

Susipažinkite su užduotimi (skiriama 1 minutė).

Netrukus skambės muzikos kūrinių fragmentai. Klausydami jų atlikite užduotis. Muzika skambės po vieną kartą.

3.1.(*) Parašykite skambėjusių kūrinių kompozitorių vardus ir pavardes, kūrinio žanrą ir pavadinimą. Jei yra, nurodykite kūrinio dalį arba dalies pavadinimą.

Nr.	Kompozitoriaus vardas, pavardė	Žanras	Kūrinio pavadinimas	Dalis
1.				
2.				
3.				
4.*				

11 taškų (+ 3*)			
-----------------	--	--	--

3.2.* Nustatykite **3.1 klausime** įvardytų kūrinių sukūrimo laikotarpius. Lentelėje prie kiekvieno kūrinio įrašykite tinkamą laikotarpį žyminčią raidę.

<i>Kūrinio eilės nr.</i>	<i>Laikotarpis</i>
1.	
2.	
3.	
4.	

	<i>Laikotarpis</i>
A	XX amžiaus 1–2 dešimtmečiai
B	XX amžiaus 3–4 dešimtmečiai
C	XX amžiaus 5–6 dešimtmečiai
D	XX amžiaus 7–9 dešimtmečiai

<i>4 taškai*</i>			
------------------	--	--	--

3.3.* Užpildykite lentelę. Prie nurodytų datų įrašykite su sceninės muzikos istorija Lietuvoje susijusius reikšmingus įvykius. Įvardykite su šiais įvykiais siejamų kūrinių pavadinimus ir kompozitorius (jei žinomi).

<i>Data</i>	<i>Įvykis</i>	<i>Kompozitorius</i>	<i>Kūrinio pavadinimas</i>
1636 m. rugsėjo 4 d.			
1906 m. lapkričio 6 d.			
1920 m. gruodžio 31 d.			

<i>8 taškai*</i>			
------------------	--	--	--

3.4.** Tekste rašoma apie lietuvių kompozitorių operų premjeras. Įrašykite tinkamus praleistus žodžius.

2022 metais skirtinguose Lietuvos teatruose įvyko net dviejų žymių lietuvių kompozitorių operų premjeras. Minint kompozitoriaus 90–ąsias gimimo metines, Klaipėdos muzikinis teatras pastatė baltiškojo minimalizmo atstovu vadinamo _____ operą _____.
(vardas ir pavardė) *(operos pavadinimas)*

Antroji premjera priklauso kitam tos pačios kartos kompozitoriui _____.
(vardas ir pavardė)

Jo opera _____, nors sukurta 1982 metais, tačiau pirmą kartą pastatyta tik praėjusių metų rudenį Lietuvos nacionaliniame operos ir baletų teatre.

<i>4 taškai**</i>			
-------------------	--	--	--

3.5.** Tekste rašoma apie lietuvių kompozitorių ir jo kūrybą. Įrašykite praleistus žodžius.

Vienu moderniausių tarpukario Lietuvos kompozitorių laikomas Lodžėje (Lenkijoje) 1905 metais gimęs, Paryžiuje studijavęs _____ . XX amžiaus 3–4 dešimtmečiais
(vardas ir pavardė)

jis aktyviai koncertavo kaip _____ Lietuvoje, kitose Europos šalyse ir net Pietų
(atlikėjo specialybė)
Amerikoje.

Kaip kompozitorius jis sugalvojo naują kamerinės instrumentinės muzikos žanrą _____
(žanras)
ir sukūrė septynis šio žanro kūrinius, skirtus fortepijonui, dviem fortepijonams arba vargonams. Kartu su bendraminčiu, ketvirtatonių muzikos entuziastu _____ 1932 metais įkūrė
(kompozitoriaus vardas ir pavardė)
„Lietuvos muzikininkų progresistų draugiją“.

Antrojo pasaulinio karo metu kompozitorius emigravo į Jungtines Amerikos Valstijas. Paskutinis jo kūrybos laikotarpis susijęs su _____ muzikos vizija, atsispindėjusia ir to meto kūrinių pavadinimuose.
(kūrybinė idėja)

Tokios muzikos idėją kompozitorius aiškino kaip pakylėtą virš materialaus pasaulio, todėl vėlyvosiose kompozicijose nebenaudojo taktų brūkšnių, o rašydamas vieną paskutinių savo simfonijų _____ atrado grafinės partitūros principus.
(kūrinio pavadinimas)

6 taškai**			
------------	--	--	--

3 užduoties taškų suma (maks. 11 (+ 15*) (+ 10**))			
---	--	--	--

VERTINIMAS

Muzikos istorijos testas	Maksimalus taškų skaičius	Vertintojų skirti taškai		
		I	II	III
1 užduotis	42 (+ 10*)			
2 užduotis	7 (+ 15*)			
3 užduotis	11 (+ 15*) (+ 10**)			
Papildomi taškai už kompozitorių vardus ir pavardes originalo kalba	1			
Papildomi taškai už tikslius kūrinių pavadinimus	1			
Taškų suma	60 (+ 40*) (+ 10**) (+ 2)			